

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 60/2023
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Стана Младеновић и Љубиша Живадиновић, адвокати у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Ж. Бојанић, адвокат у ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3462/14 од 23.12.2015. године, у седници већа одржаној 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3462/14 од 23.12.2015. године, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

Образложење

Основни суд у Параћину је донео пресуду 1П 394/13 дана 10.07.2014. године којом је у првом ставу изреке усвојио тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезао туженог ББ из ... да тужиоцу на име дуга исплати износ од 85.000 евра са домицилном каматом по стопи Централне европске банке земаља ЕУ на евро почев од дана 23.04.2010. године до исплате; у другом ставу изреке одбио део тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на досуђени износ дуга од 85.000 евра исплати домицилну камату по стопи Централне европске банке земаља ЕУ почев од 01.04.2009. године до 23.04.2010. године, као неоснован и у трећем ставу изреке обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 787.500,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж 3462/14 од 23.12.2015. године године, у I ставу изреке укинуо пресуду Основног суда у Параћину 1П 394/13 од 10.07.2014. године у првом и трећем ставу изреке; у ставу II изреке обавезао туженог ББ из ... да тужиоцу АА из ... исплати износ од 35.000 евра са каматом по стопи Централне европске банке на евро за период од 24.11.2010. године до 24.12.2012. године и каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати за период од 25.12.2012. године до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме пословне банке откупљују ефективну страну валуту у месту плаћања на дан извршења; у III ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца у делу преко износа досуђеног у II ставу за износ од још 50.000 евра са каматом по стопи Централне

европске банке на евро за период од 23.04.2010. године до коначне исплате и за камату по стопи Централне европске банке на евро на износ од 35.000 евра за период од 23.04.2010. године до 23.11.2010. године, као неоснован и у IV ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 380.750,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде је дозвољену и благовремену ревизију изјавио тужени, којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 10/23-др. закон) и закључио да ревизија туженог није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Нису основани наводи ревизије којима тужени указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку тиме што је другостепени суд прекорачио тужбени захтев. Овај ревизијски разлог ревидент образлаже наводима да према стању у списима предмета тужилац од туженог потражује износ од 85.000 евра по два основа - по основу зајма од 5.000 евра за које тврди да су туженом позајмљени 13.12.2004. године и 80.000 евра за које тврди да су туженом позајмљени 23.04.2005. године, о којим чињеничним тврдњама су извођени докази. У оквиру тих чињеничних тврдњи тужиоца су се судови морали кретати код одлучивања о тужбеном захтеву. Међутим, сматра да је Апелациони суд из приложених доказа туженог из контекста извукао чињеницу да је тужилац у неком ранијем периоду учествовао, или хтео да учествује у изградњи објекта на Дунаву, у ... и да је поводом тога супрузи туженог дао на зајам износ од 30.000 евра, о ком износу није било говора у првостепеном поступку, нити је тај износ потраживан од стране тужиоца. Захтев за тим износом никада није постављен у форми тужбеног захтева. Ради се о сасвим другом правном послу и другом правном основу, те другим чињеницама и околностима о којима се тужени није изјашњавао јер за тако нешто није било потребе. Напротив, Апелациони суд је досудио тужиоцу износ од 35.000 евра по основу повраћаја новца уложеног у изградњу објекта на Дунаву. У томе се састоји прекорачење тужбеног захтева. Тужени сматра и да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка у том смислу да суд није пружио туженом могућност да се изјасни о захтевима, предлозима и наводима противне странке, односно о сасвим другом основу и тужбеном захтеву.

Противно наводима ревидента, ревизијски суд оцењује да се другостепени суд кретао у границама постављеног тужбеног захтева, сагласно одредбама члана 3. став 1. Закона о парничном поступку, на основу усменог, непосредног и јавног расправљања у коме је свакој странци пружена могућност да се изјасни о захтевима, предлозима и наводима противне странке, сагласно одредбама члана 4. и члана 5. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању на основу ког је донета побијана другостепена пресуда у усвајајућем делу, тужилац и његова супруга су се виђали са туженим и супругом туженог, сада покојном, која је била сестра од ујака тужиоцу, између осталог тако што су тужилац и његова супруга боравили код туженог и његове, сада покојне супруге, а и у времену од доласка тужиоца у Београд 22.04.2005. године до одласка у ... 25.04.2005. године. Тужилац тужбени захтев заснива на тврдњи да је позјамио туженом укупан износ од 85.000 евра, тако што је 13.12.2004. године туженом предао износ од 5.000 евра као позајмицу за улагање у плац на ком је тужени планирао да направи салон за продају аутомобила, а затим да је туженом 23.04.2005. године у свом стану у Београду предао укупан износ од 80.000 евра, од ког је 30.000 евра требало да се уложи у радове на кући на Дунаву чији је власник била супруга туженог, а 50.000 евра у покретање посла у вези салона за продају аутомобила. Тужени не оспорава да је тужилац дана 13.12.2004. године дао износ од 5.000 евра, али оспорава да је тај износ дат њему на зајам, већ тврди да је тај новац дао супрузи туженог на име трошкова које су имали у вези боравка тужиоца и да је то однос између тужиоца и сада покојне супруге туженог. Тужени не оспорава ни да је тужилац пред одлазак у ... дао износ од 30.000 евра, али такође оспорава да је тај новац дат на зајам туженом, већ истиче да је тај новац тужилац дао на поклон сада покојној супрузи туженог ради извођења радова на кући на Дунаву. Предају износа од 50.000 евра тужени оспорава у потпуности.

Према садржини списка предмета и разлога другостепене пресуде чињенице на којима је тужилац засновао тужбени захтев укључивале су и то да је тужилац туженом предао износ од 5.000 евра као позајмицу за улагање у плац на ком је тужени планирао да направи салон за продају аутомобила, а и предају износа од 30.000 евра које је требало да уложи у радове на кући на Дунаву чији је власник била супруга туженог и о тим чињеницама се изјашњавао тужени током поступка и пружао доказе којима је оспоравао те чињенице, као и укупан чињенични основ тужбеног захтева за испуњење новчаног потраживања од укупно 85.000 евра.

Другостепени суд је у побијаној пресуди управо анализирао аргументе које су изнели тужилац и тужени по питању да ли је тужилац позајмио туженом новчани износ и колики. Не може се прихватити тврдња ревидента да је другостепени суд одлучио о тужбеном захтеву изван контекста предмета, односно изван чињеничних околности предмета и тврдњи странака, тужиоца и туженог. Другостепени суд је правилно у подлогу своје одлуке о тужбеном захтеву узео оне околности које је тужилац навео, а и тужени се о њима изјашњавао, и о постојању тих чињеница је извео закључак оценом изведених доказа, међу којима су и искази сведока и садржина писмена које је тужени у више наврата поднео за доказ, писма које је тужилац упутио туженом. Не ради се о сасвим другом правном послу, односно сасвим другом правном основу и другим чињеницама и околностима о којима се тужени није изјашњавао, како то ревидент приказује, већ о чињеницама у оквиру којих су се ове парничне странке кретале током поступка и предлагале доказе и изјашњавале се. О основаности тужбеног захтева за исплату новчаног износа од 85.000 евра другостепени суд је одлучио на основу резултата расправљања између тужиоца и туженог, и то о свим чињеницама које чине основу спора, а које су наводили и тужилац и тужени, па је тако суд расправио и да ли је тужилац туженом дао 5.000 евра и 30.000 евра, у одређене сврхе како је то утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је туженом и његовој сада покојној супрузи дао 30.000 евра ради улагања у радове у кући на Дунаву, у време када су тужени и његова супруга били у браку и живели у заједничком домаћинству. Радови на кући нису изведени, а парцела на којој је објекат требало да се гради и стари објекат на тој парцели су предмет заоставштине иза покојне супруге туженог, коју заоставштину је наследио тужени. Тужилац је туженом позајмио 5.000 евра ради улагања у посао туженог.

Противно наводима ревизије, другостепени суд је правилно расправио правну природу давања тужиоца туженом и његовој сада покојној супрузи. У суштини није било спора међу странкама о висини тих давања, нити да су она учињена, а спор се свео на питање да ли је тужилац новац дао супрузи туженог или и туженом, и да ли је тај новац дао као поклон или позајмицу у тачно одређене сврхе. Другостепени суд је правилно оценом изведених доказа закључио да је износ од 30.000 евра дат ради улагања у радове на кући на Дунаву, с тим да евентуално и тужилац стекне удео у том објекту. У суштини је дат ради подмирења потреба заједничког живота туженог и његове супруге у браку, јер би новосаграђени објекат користила цела породица. Износ од 30.000 евра дат је у конкретне сврхе, која се сврха није остварила, па је правилан закључак другостепеног суда да су то износи који су остали у имовини туженог без основа, а да тужилац има право да од туженог захтева њихов повраћај, позивом на одредбу члана 210. Закона о облигационим односима. Правилно је другостепени суд закључио да за овако дати новац одговарају и тужени и за живота супруга туженог у смислу члана 187. Породичног закона, а затим у смислу члана 222. Закона о наслеђивању за део обавезе супруге одговара тужени као њен наследник. Све ово код недоказане тврдње туженог да је тужилац поклатио наведени износ његовој сада покојној супрузи. Дакле, основ обавезе туженог за 5.000 евра јесте у уговору о зајму, а основ за враћање износа од 30.000 евра у стицању без основа.

Ревизијски суд је оценом садржине списка предмета и разлога другостепене пресуде стекао уверење да је у подлози тужбеног захтева за исплату новчаног износа целокупан чињенични основ који је предмет расправљања, а то су и наводи да је тужилац дао туженом 5.000 евра за почетак посла туженог и навод да је 30.000 евра дао за изградњу куће на Дунаву, те да је о основаности тужбеног захтева другостепени суд правилно одлучио с обзиром на резултате целокупног расправљања. Према стању у списима предмета, тужени се изјашњавао у исказима пред судом (20.06.2012. године) о давањима тужиоца 13.12.2004. године у износу од 5.000,00 евра, тврдећи да је тај износ дао супрузи туженог на име трошкова које су имали, и 23.04.2005. године у износу од 30.000,00 евра тврдећи да је тај износ тужилац дао супрузи туженог за адаптацију куће, али на поклон. Осим исказа туженог, извођени су и други докази, па и читање писма тужиоца који доказ је изнео тужени. На основу тако расправљених чињеница, другостепени суд је крећући се у границама тужбеног захтева донео одлуку, правилном применом материјалног права коју прихвата Врховни суд.

Код таквог стања ствари одбијена је ревизија туженог као неоснована по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић